

Ni Pangulong
Dieter F. Uchtdorf
Ika-duhang Manuglaygay
sa Unang Panguluhan

Indi Magpangampo

Isa sang nagapadayon nga mga leksyon sadtong panahon sa Kirtland amo nga ang aton mga espiritu nagakinahanglan sang dalayon nga pag-atipan. Kinahanglan naton sundon ang mga pinanudlo sang Ginuo adlaw-adlaw kon gusto naton malampuwasan ang mga pagtilaw nga kinahanglan naton tanan atubangon.

Sang nagligad nga tig-ilinit, gindala namon sang asawa ko ang amon kapid nga apo sa Kirtland, Ohio. Yadto isa ka espesyal kag bilidhon nga oportunidad para sa amon nga maghinguyang sang tion upod sa ila antes sila naglakat sa ila mga misyon.

Sa amon pagbisita didto, natun-an namon nga mahangpan sing mas maayo ang mga sirkumstanya sang Propetang si Joseph Smith kag sang mga Santos nga nag-istar sa Kirtland. Yadtong panahon sa kasaysayan sang Simbahang nabantugan nga isa ka panahon sang sobra-sobra nga mga pagtilaw apang sobra-sobra man nga mga bugay.

Sa Kirtland ginhntag sang Ginuo ang pila sa labing talalupangdon nga langitnon nga mga pagpakita kag espirituhanon nga mga dulot nga naeksperiensyan sang sinining kalibutan. Sisenta'y-singko ka mga seksyon sang Doctrine and Covenants ang nabaton sa Kirtland kag sa nagpalibot nga mga lugar—mga rebelasyon nga nagdala sang bag-o nga kasanag kag ihibalo parte sa mga topiko pareho sang Ika-duhang Pagkari, pagtatap sang mga nagakinahanglan, ang plano sang kaluwasan, awtoridad sang priesthood, ang Pulong sang Kaalam [Word of Wisdom], ika-pulo, ang templo, kag ang layi sang pagkonsagrasi.¹

Isa yadto ka panahon sang indi matupungan nga espirituhanon nga pagtubo. Matuod gid nga ang Espiritu sang Dios daw pareho sang kalayo nga nagadabadaba. Sanday Moises, Elias kag madamo nga iban pa nga langitnon nga mga tinuga nagpakita sa sinining panahon, lakip na ang aton Amay nga Langitnon kag ang Iya Anak, ang Manluluwas sang kalibutan nga si Jesucristo.²

Isa sa madamo nga mga rebelasyon nga nabaton ni Joseph sa Kirtland amo ang rebelasyon nga iya gintawag nga “olibo nga dahon . . . nga ginpuksi gikan sa Kahoy sang Paraiso, kag ang iya sang Ginuo nga mensahe sang paghidaet sa aton” (tan-awa sa pauna sang D&C 88). Ining matahum nga rebelasyon nagalaki sang makatalandog nga pangagda, “Magpalapit sa akon kag ako magpalapit sa inyo; pangitaa ako sing may kaukod kag inyo ako makit-an” (tan-awa sa D&C 88:63). Sa pagpalapit sang mga Santos sa Kirtland sa Ginuo, matuod gid nga nagpalapit Sia sa ila nga gina-bubo ang mga bugay sang langit sa mga ulo sang mga mainunungan.

Isa ka Pagbaha sang Espirituhanon nga mga Bugay

Ayhan ang pinakamataas sinining espirituhanon nga mga pagpakita natabo sa tion sang pagpahanungod

[dedication] sang Kirtland Temple sang Marso 27, 1836. Isa sa mga nagtambong amo ang 28-anyos nga si William Draper nga naglaragway sang adlaw bilang isa ka “adlaw sang Pentecostes.” Iya ginsulat: “May yara sina nga tion sang pagbaha sang Espiritu sang Ginuo, sa bagay nga indi ko mahunahuna ang mga pulong nga akon isulat ukon mahambal ang parte sa natabo. Apang akon karon ihambal nga ang Espiritu ginbubo sing dagaya kag nag-abot pareho sang isa ka mabaskog nga hangin kag nagsuno sang templo, nga madamo sa nagtalambong ang naghambal sa mga dila kag naka-angkon sang mga palanan-awon kag nakakita sang mga anghel kag nagpanagna, kag may tuman nga tiempo sa pagpangalipay nga wala pa gid maeksperiyensahan sa sining henerasyon.”³

Ining espirituhanon nga mga pagpakita indi lamang limitado para sa sadtong yara sa sulod sang templo, bangod “ang mga tawo sa palibot nagdinalagan (sang mabatian ang di-kinaandan nga gahod sa sulod, kag sang makita ang masilaw nga kasanag nga daw haligi sang kalayo nga nagahulon sa Templo), kag natingala sa kon ano ang nagakinatabo.”⁴

Si Lorenzo Snow (1814–1901), nga sang ulihi nangin Pangulo sang Simbahan, nagaistar sa Kirtland sadtong balaan nga panahon. Sia nagsiling, “Ang isa makapang-hunahuna nga pagkatapos nga mabaton ining matahum nga mga pagpakita wala sang tentasyon nga sarang makadaug sang mga Santos.”⁵

Apang, siyempre, ang dalagko nga espirituhanon nga mga eksperiyensya wala nagaluwas sa aton gikan sa oposisyon kag mga pagtilaw. Pila lamang ka bulan pagkatapos sang pagpahanungod sang templo, isa ka malapnagon nga krisis pang-ekonomiya nag-apekto sang Estados Unidos, kag ginbatyang gid sang Kirtland ang mga epekto sini. Ang mga bangko nagkalaputo, nga nagbilin sang kadam-an sa mabudlay nga mga sitwasyon-pinansyal. Nagpalubha pa gid sang madamo sa mga Santos nga nagabalhin sa Kirtland nag-alabot nga may tuman ka diutay nga mga pagkabutang, nga wala nakahibalo kon ano ang ila himuong sa ila pag-abot ukon paano sila mabuhi.

Wala madugayi, ang mga pagdaug-daug nagluntad kag ang mga tulisan nagtilingob batok sa mga Santos. Ang mga miyembro sang Simbahan—bisan ang pila sadtong pinakasuod nga abyansang Propeta, nga

madamo sini sa ila yara man sa pagpahanungod sang templo—nagtalikod sa simbahan kag ginsumpa si Joseph nga isa ka di-matarong nga propeta.

Samtang nagalakat ako malapit sa Kirtland Temple upod ang akon asawa kag mga apo, ginabinagbinag ko kon ano kasubo nga ang iban wala magpadayon nga tampad bisan pa pagkatapos sadtong espirituhanon nga mga pagpakita nga ila nasaksihan. Daw ano kasubo nga indi nila masarangan nga batason ang mga pagpasipala kag kritisismo sang mga wala nagatuo. Daw ano kasubo nga, kon nagaatubang sang pinansyal nga pagtilaw ukon iban pa nga mga kabudlayan, indi nila masarangan nga magdab-ot sa sulod sang ila mga kau-galingon kag masalapuan ang kusog agud magpadayon nga tampad. Daw ano ka subo nga bisan magkainano ginkalimtan nila ang milagroso nga espirituhanon nga ani sa pagpahanungod sang templo.

Mga Leksyon

Ano ang aton matun-an gikan sining talalupangdon nga panahon sa kasaysayan sang Simbahan?

Isa sa dalagko, nagapadayon nga mga leksyon sadtong panahon sa Kirtland amo nga ang aton mga espiritu ngakinahanglan sang dalayon nga pag-atipan. Subong nga gintudlo ni Pangulong Harold B. Lee (1899–1973): “Ang panaksihon indi isa ka butang nga may yara ka karon nga adlaw kag padayon mo nga taguon. Ang panaksihon magatubo kag magatubo tubtob sa kasanagon sang kapat-uran, ukon ini magatahaw padulong sa kawala, depende sa kon ano ang aton himuong sini. Akon ginasiling nga ang panaksihon nga ginapabakod naton sing amat-amat ang butang nga nagaluwas sa aton gikan sa mga siod sang mga kaaway.”⁶ Kinahanglan naton sundon ang mga pinanudlo sang Ginuo adlaw-adlaw kon gusto naton malampuwasan ang mga pagtilaw nga kinahanglan naton tanan atubangon.

Sa pila ka mga pamaagi ang aton kalibutan karon nga panahon nagaanggid man sa Kirtland sang mga 1830. Kita man nagapangabuhi sa tinion sang pinansyal nga kabudlayan. May yara sadtong mga nagadaug-daug kag nagakontra sang Simbahan kag sang mga miyembro sini. Ang indibidwal kag pangkabilugan nga mga pagtilaw mahimo nga kon kaisa daw indi mapunggan.

Diri sina kita kinahanglan, labaw sa tanan, nga magpalapit sa Ginuo. Sa aton paghimo sini, aton mahibaloan

kon ano kaimportante nga magpalapit ang Ginuo sa aton. Sa aton pagpangita sa Iya sing mas maukod, pat-od gid nga makit-an naton Sia. Aton makita sing mas maat-hag nga ang Ginuo wala nagapabaya sang Iya Simbahan ukon sang Iya mainunungan nga mga Santos. Ang aton paghangop mangin bug-os, kag makita naton Sia nga nagabukas sang mga bintana sang langit kag nagahatag sa aton sing dugang sang Iya kasanag. Aton masalapuan ang espirituhanon nga kabakod sa paglampawas bisan sa pinakamabudlay nga mga pagtilaw.

Bisan ginkalimtan sang pila ka mga Santos sa Kirtland ang espirituhanon nga mga eksperiensya nga ila naagom, ang kalabanan sa ila wala nagkalipat. Ang kalabanan, lakip na si William Draper, nagkapot sing hugot sa espirituhanon nga ihibalo nga ginhatac sang Dios sa ila kag padayon nga nagsunod sa Propeta. Samtang nagapadayon sa ila pagpangabuhi, naka-eksperiensya sila sang mas mapait nga mga pagtilaw apang mas matam-is man nga espirituhanon nga pagtubo tubtob, sang ulihi, yadtong mga nagpadayon tubtob sa katapusan “pagabatunon . . . sa isa ka kahim-tangan sang di-matapos nga kalipayan” (Mosias 2:41).

Sarang Kamo nga Indi Magpangampo

Sa tion nga matentar kamo nga mangluya ukon madulaan sang pagtuo, dumduma yadtong mainunungan nga mga Santos nga nagpabilin nga tampad sa Kirtland. Indi magpangampo. Mahimo ninyo ini! Kabahin kamo sang isa ka pinasahi nga henerasyon. Ginhanda kamo kag natalana nga magkabuhi sa sining importante nga panahon sa pagpadayon sang aton matahum nga planeta. May yara kamo sang selestial nga kaliwatan kag gani may yara sang tanan nga kinahanglanon nga mga talento agud himuong ang inyo kabuhi nga isa ka wala'y katapusan nga kasaysayan sang kadalag-an.

Ang Ginuo nagbugay sa inyo sang panaksihon parte sa kamatuoran. Inyo nabatyagan ang Iya impluwensya kag nasaksihan ang Iya gahum. Kag kon padayon kamo nga magpangita sa Iya, padayon Sia nga magahatag sa inyo sang sagrado nga mga eksperiensya. Upod sini kag sang iban pa nga espirituhanon nga mga dulot, indi lamang ninyo mabag-o ang inyo kaugalingon nga kabuhi para sa kaayuhan kundi mapakamaayo man ang inyo mga puluy-an, mga ward ukon mga branch, mga

komunidad, mga siyudad, mga estado, kag mga nasyon paagi sa inyo kaayo.

Mahimo nga mabudlay makita ina kon kaisa, apang indi magpangampo, bangod “ang wala makit-i sang mata, kag wala mabatii sang dulungan, ukon wala mapainoino sa hunahuna sang tawo, ini gin-aman sang Dios sa nagahigugma sa iya” kag nagahulat sa Iya (1 Mga Taga-Corinto 2:9; tan-awa man sa D&C 76:10; 133:45).

Nagapamatuood ako sa kamatuoran sang ginpanumbalik nga ebanghelyo ni Jesucristo kag sang kamatuoran sini, ang Iya Simbahan. Nagasaksi ako sa bug-os ko nga tagipusuon kag kalag nga buhi ang Dios, nga si Jesucristo amo ang Iya Anak kag nagatindog sa ulohan sining halangdon nga Simbahan. May propeta na kita liwat sa kalibutan nga si Pangulong Thomas S. Monson.

Kabay nga aton gid dumdumon ang leksyon sa Kirtland kag indi magpangampo—bisan pa nga naga-atubang kita sang daw mabudlay nga mga pagtilaw. Hibaloa kag dumduma ini: palangga kamo sang Ginuo. Ginadumdom Niya kamo. Kag Iya pagasakdag-on ang yadtong “nagapadayon nga may pagtuo tubtob sa katapusan” (tan-awa sa D&C 20:25).

MGA TANDA

1. Tan-awa, halimbawa, ang mga seksyon 45; 56; 76; 84; 89; 97; kag 104.
2. Tan-awa sa D&C 76:23; 110:2–4, 11–13.
3. William Draper, “A Biographical Sketch of the Life and Travels and Birth and Parentage of William Draper” (1881), typescript, Librarya sang Maragtas sang Simbahan, 2; ang tigbato [spelling] kag pagkaptital (sang unang mga letra) ginsunod.
4. *History of the Church*, 4:605.
5. Lorenzo Snow, “Discourse,” *Deseret Weekly News*, Hunyo 8, 1889, 26.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Harold B. Lee* (2000), 43.

MGA IDEYA SA PAGTUDLO GIKAN SINING MENSAHE

Pagkatapos nga matun-an sing mainampuon ining mensahe, binagbinaga ang mga panginahang-lan sadtong inyo ginatudloan, kag magpili sang mga ideya ukon mga seksyon gikan sa mensahe nga sa inyo pamatyagan mangin labing mapuslanon sa ila. Ang Balaan nga Espiritu makabulig sa inyo sa paghanda kag pagtudlo sang mensahe (tan-awa sa D&C 42:14; 43:15–16). Dugang pa sa pagpaambit sang inyo kaugalingon nga panaksihon, ayhan makabatyag kamo sang pagpadasig nga pangabayon ang mga tawo nga inyo ginatudloan nga magpaambit sang mga eksperiensya ukon mga panaksihon kon luyag nila. (Para sa iban pa nga mga ideya sa pagtudlo, tan-awa sa *Teaching, No Greater Call*.)

PARA SA MGA LAMHARON

Pagpabakod sang Inyo Panaksihon

Sabta ining eksaminasyon para sa pag-ebalwar-sa-kaugalingon agud buligan kamo sa paghunahuna parte sa inyo karon nga lebel sa pagpabakod sang inyo panaksihon:

- Nagahandum bala ako nga magpati?
- Nagapuasa kag nagapangamuyo bala ako para sa mas mabakod nga panaksihon?
- Ginabasa kag ginabinagbinag ko bala ang balaan nga mga kasulatan kada adlaw?
- Ginatinghuaan ko bala nga tumanon ang mga kasuguan kada adlaw?
- Ginatinghuaan ko bala nga sundon ang mga pagpaisog gikan sa Balaan nga Espiritu?
- Ginapaambit ko bala ang akon panaksihon kon ginapaisog sa paghimo sini?

PARA SA KABATAAN

Pagpalapit sa Ginuo

Sa Kirtland, Ohio, ang Propetang si Joseph Smith nakabaton sang isa ka rebelasyon. Ang Ginuo nagsiling sa iya, "Magpalapit sa akon kag ako magapalapit sa inyo; pangitaa ako sing may kaukod kag inyo ako makit-an" (tan-awa sa D&C 88:63). Isa ka paagi nga sarang kita magpalapit sa Ginuo amo ang pagsunod sa Iya propeta.

Magdrowing sang mga larawan sang mga butang nga gin pangabaya ni Pangulong Thomas S. Monson nga aton himuong:

- Magpangamuyo
Magmangin maayo.
Magmangin mapisan sa pagtuon.
Magbulig sa iban.
Magpaambit sang inyo panaksihon.
Magbasa sang balaan nga mga kasulatan.

Pagsandig-sa-Kaugalingon

*Itudlo ining balaan
nga mga kasulatan
kag sinambit nga
mga pulong ukon,
kon kinahanglanon, isa pa ka
prinsipyo nga magabugay sa
mga utod nga babayi nga inyo
ginabisita. Magpanaksihon parte
sa doktrina. Agdaha ang inyo mga
ginabisita nga magpaambit sang
ila nabatyagan kag natun-an.*

Ano ang Pagsandig-sa-Kaugalingon?

“Ang pagsandig-sa-kaugalingon nagakahulogan sang paggamit sang tanan naton nga mga bugay gikan sa Amay nga Langitnon sa pagtatap sang aton mga kaugalingon kag sang aton mga pamilya kag sa pag-pangita sang mga solusyon sa aton kaugalingon nga mga problema.” Ang tagsa sa aton may responsibilidad sa pagtinguha nga likawan ang mga problema antes ini matabo kag sa pagtuon nga malampusan ang mga hangkat kon matabo ang mga ini. . . .

“Paano kita magsandig-sa-kaugalingon? Kita nagasandig-sa-kaugalingon paagi sa pag-angkon sang bastante nga ihibalo, edukasyon, kag kaalam; paagi sa pagdumala sang kuwarta kag mga pagkabutang sing maayo, pagkamabakod sa espirituhanon, paghanda para sa

mga emerhensya kag posible nga mga problema; kag paagi sa pag-angkon sang maayong lawas kag pang-sosyedad kag emosyunal nga kaayuhan.”¹

Julie B. Beck, pangkabilugan nga pangulo sang Relief Society.

Isa ka Pang-Ebanghelyo nga Responsibilidad

“Sa aton pagpangabuhi nga nagaplano para sa palaabuton kag nagapatin-ad sang aton mga dulot kag mga talento, nagadugang pa gid ang aton pagsandig-sa-kaugalingon. Ang pagsandig-sa-kaugalingon amo ang pagkaresponsable para sa aton kaugalingon nga espirituhanon kag temporal nga kaayuhan kag para sadtong gintugyan sang Amay nga Langitnon sa aton nga pag-atipan. Sa pagsandig-sa-kaugalingon gid lamang naton sarang masunod gid ang ehemplong Manluluwas sa pag-alagad kag pagpakamaayo sa iban.

“Importante nga mahangpan nga ang pagsandig-sa-kaugalingon isa ka pamaagi sa paglab-ot sang isa ka tinutuyo. Ang aton labing mataas nga katuyuan amo ang mangin pareho sa Manluluwas, kag inang katuyuan ginapatin-ad sang aton di-maiyaiyahon nga pag-alagad sa iban. Ang aton ikasarang sa pag-alagad nagadugang ukon

MGA BULIG PARA SA VISITING TEACHING

Bilang visiting teacher, mahimo ka magpangayo sang personal nga inspirasyon agud makahibalo kon paano sabton sing pinakamaayo ang mga panginahanglan sadtong gintakay sa imo nga bantayan. Dayon isentro ang imo mga pagtinguha sa pagpabakod sang pagtuo kag pamilya sang tagsa ka sister.

Personal nga Preparasyon
Genesis 3:19
Mateo 6:33
D&C 82:18–19; 109:8
Para sa dugang nga impormasyon, tan-awa sa www.providentliving.org; *All Is Safely Gathered In: Family Finances* (item no. 04007); kag *All Is Safely Gathered In: Family Home Storage* (item no. 04008).

nagabuhin depende sa lebel sang aton pagsandig-sa-kaugalingon.”²

Elder Robert D. Hales sang Korum sang Napulo'g Duha ka mga Apostoles.

“Ang pagsandig-sa-kaugalingon produkto sang aton obra kag ginapabakod sini ang tanan nga iban nga mga ginahimo para sa kaayuhan. Isa ini ka importante nga elemento sa aton espirituhanon kag sa

aton temporal nga kaayuhan. Parte sining prinsipyo, si President Marion G. Romney [1897–1988] nagsiling: ‘Mag-obra kita para sa kon ano nga aton kinahanglanon. Magsandig kita sa kaugalingon kag magmangin independyente. Ang kaluwasan indi sarang maagom sa iban pa nga prinsipyo. Ang kaluwasan isa ka pang-indibidwal nga responsibilidad, kag kinahanglan naton hikuton ang aton

kaugalingon nga kaluwasan sa temporal kag sa espirituhanon nga mga butang.’ . . .

“Si Pangulong Spencer W. Kimball [1895–1985] dugang nga nagtudlo parte sa pagsandig-sa-kaugalingon: “Ang responsibilidad para sa tagsa ka tawo sa pang-sosyedad, pang-emosyunal, pang-espirituhanon, pang-pisikal, ukon pang-ekonomiya nga kaayuhan nasandig una sa iya kaugalingon,

ika-duha sa iya pamilya, kag ika-tatlo sa Simbahon kon tampad sia nga miyembro sini.”³

President Thomas S. Monson.

MGA TANDA

1. “The Welfare Responsibilities of the Relief Society President,” *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (2009), 4–5.
2. “A Gospel Vision of Welfare: Faith in Action,” *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (2009), 1–2.
3. “Guiding Principles of Personal and Family Welfare,” *Liahona*, Feb. 1987, 3.